

Nepošteni se dopisi ne tiskaju. Pripisala se pisma tiskaju po 5 or. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 or., za svaki redak više 5 or.; ili u slučaju opstojanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šljaju poštarom naputnicom (svojim postalo) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbliža pošta valja točno označiti.

Komu list nedodje u vrijeme, otko to javi odpravništva u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvama napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Izlazi svakog četvrtka osim u praznicima.

Dopisi se vraćaju ako su nečitljivi.

Nobiljgovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno for. 2/3 i 1/2 za pol godinu. Izvan carine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalazi se u Via Carintia br. 25

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slegom rastu male stvari, a zaloge sve pokrvari“. Nar. Pos.

Poziv na predplatu.

Koncem prošloga mjeseca iztekla je mnogim našim čitateljima predplata za I. tečaj t. g. Imade žalibože i takovih, koji nam duguju predplatu ne samo za prvi tečaj, već i za više prošlih tečaja. Da nebude njim ni nam neprilika, molimo ovim jedne i druge, da učine čim prije svoju rodoljubnu dužnost. Moleć za ponovljenje predplate i za izplatu stare, nečinimo to iz obiesti, već iz prave i ozbiljne nužde. Naš list neima izvanrednih podpora niti mogućih zaštitnika, već se oslanja jedino na svoje čestite predplatnike, koje pozivljemo ovim, da nam pomognu rodoljubno nositi teško breme.

Novce valja slati poštarom naputnicom. Predplata stoji na godinu za imućnije for. 5, za kmeta for. 2. Na pol godine polovica gornje cijene.

Uprava „Naše Sloge“.

K uništenju izbora.

Obećasmo u broju 25. da ćemo se čim prije vratiti na izvršavanje porečkoga listića u pitanju uništenja izbora gosp. dra. Tomaža Vergottini-a. Radi preobilna gradiva moradosmo to do danas odložiti.

Spomenusmo tada, da se glasilo talijanaške stranke hvata za utok svih pristasa u obćini Pomjan, zbog kojeg da bijaše tobože uništen izbor Vergottini-a. Pak što nalazimo u tom glasovitom utoku? Ništa drugo nego izvršavanje i klevetu. Pomjanski utok sastavili su koparski savjetnici, koji su doživili dne 23. i 24. februara t. g. prigodom izbora fiducijara u Pomjanu strašan poraz. Podnose postavili su sami od ljudih, koji nisu niti znali, da su potpisani na tom protestu, ili od stvorova, koji su od koparske gospode posve odvisni i koji su za tu gospodu radili i glasovali. U utoku stoji, da su naši svećenici a onaj obćini sa propovjedanjem sa oltara pomoćju razpela i sv. tajstva puku strašili prokletstvom i proklom, te ga tako na zavjet prisilili, da će glasovati za hrvatsku, proti talijanskoj stranci. Spominju nadalje kako se je preko 50 birača, koji su bili obćelali Talijanom, da će za nje glasovati, dapače već i njihove listiće dobili, kod izbora Talijanom iznepravdano usljed pritiska i strahovanja od strane svećenika.

Tako krupnoj laži morali su se smijati i sami sastavljači utoka a nepravde njoj niti legitimacijski odbor, koji kaže „kad bi istinit bio utok birača iz Pomjana“ uplivaio bi na izbor“ itd.

Kod izbora fiducijara u Pomjanu glasovalo je za slavenske predložene 271, a za talijanske 218 birača. Po zadnjem popisu imade u toj obćini 6236 Slavena a 87 Talijana. Od njih 87 obćinara, recimo, da ima pravo glasa dvadesetorica, a ipak je glasovalo za talijansku listu 218 birača.

Sad se pita gdje su koparska gospoda našla u obćini toliko Talijana, kako su došli do tolika broja privrženika? Odgovor je jasan. Ona nepoštena sredstva, koja podmiću našim čestim svećenikom, stvorila su od 87 talijanskih obćinara 218 talijanskih birača. Strahovanjem, novcem i najsmradnijom korupcijom zaveli su toliko slavenskih birača. Pa takove propalice imadu obraza crnit i klevetat rodoljubno i poštrovno naše svećenstvo? Sram vas bilo!

„L' Istria“ nije dakako zadovoljna sa legitimacijskim odborom, koji da je pristrano postupao i prenglo radio. U tom odboru bijaše zastupnika svih stranaka i stranci pa su ipak svi — neizuzet ni Niemce liberalce ni talijana Bondu — odsudili postupanje talijanskih izbornih komisijah u Vodnjanu i Poreču; jednoglasno zaključiše, da se izbor dra. Vergottini-a uništiti mora. Tuj dakle nemože biti govora o pristranosti, jer bi bilo ludo tvrditi, da su Niemci liberalci sa talijanskim zastupnikom nam za ljubav za uništenje izbora glasovali.

Na prigovor, da je legitimacijski odbor naglo radio, odgovaramo, da to niipošto nestoji. Taj odbor imao je izborne spise preko tri mjeseca, pak je mogao za to doba razpraviti i najzamršeniji izbor, kamo li nebi onoga, koji bijaše posve jasan i jednostavan. U ostulom veselila se nedavno i sama „L' Istria“, da su prošla tri mjeseca po izboru zastupnika, te usljed toga, da nemože carevinsko vieće pozvati dra. Laginju na izpražnjeno mjesto. Tim je pokazala, da se je moglo uništiti izbor dra. Vergottini-a i u kraće doba, nego li bijaše u istinu uništen. Medjutim lahko se dade pojmiti njezinu bol i tugu zbog brze rješitbe toga izbora kad se znade, da je ona bila vična gledati svoga zastupnika kroz šest godina neovjerovljenoga u carevinskom vieću sjediti. Ona se je bez dvojbe nadala, da će šjor Tomaž u Beču kroz više godina za zastupničku stolicu topliti kao što ju je grijao i šjor Tit a. To njoj se nije sada posrećilo, pak odatle neopravdane tužbe proti rečenomu odboru, u kojem bijahu toliki njezini istomišljenici.

Ali ona negubi nade za budućnost. Naknadni izbori doći će na dnevni red, a ona predvidja il već možda snuje nove nezakonitosti i ponovna nasilja, koja će njezina stranka počiniti. Inače se neda njezina pisarija tumačiti. Pisala je dapače, da se nada, da će legitimacijski odbor u budućem mirnijom dušom i jasnijim sudom raditi, te da se neće dati za ruku voditi od jednoga fanatičkoga talijanadžera. Koji znade među redci čitati, biti će mu dosta jasno što nam sve „L' Istria“ u nedalekoj budućnosti u izgled stavlja. Dobro, da se za to znade. Bilježić tu izpovied naše protivnice upozorujemo na nju naše zastupnike u Beču i naše istomišljenike, u Istri. Opreznosti nije u ovakvom poslu nikada previše!

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 7. julija 1891

Razprava proračuna ministarstva bogostovja i nastave počela je dne 27. junija, pak se je nastavila dne 30. junija, 2. i 3. julija, kojega dana se je takodjer svršila. Trajala je dakle puna 4 dana, i velim puna, pošto se je vodila po 8 ura na dan, a jednoga čak preko 10 ura; dne 30. junija naimo obdržavala se je sjednica od 10. pr. p. do 5. ure poslie podne, a onda od 7. do poslie 10. obdržavala se je večernja sjednica. Razpravio se je taj proračun u glavnom a 5 poglavjih: središnja uprava bogostovja, visoke škole, srednje škole, industrijalne škole, pučke škole sa učiteljijah.

Kako posvud tako i ovdje odlikovali su se zastupnici češkoga naroda dubokom učenostju, poznavanjem odnošaja i pravednostju za svo narode monarhije. Skoro svaki njih govorio je obćenito o školah u Češkoj, Moravskoj i Šleziji, u zemljah češke krunne. U Češkoj je njim još dobro, al i tu neimaju svoga onoga, što jih ide, i tu imadu Niemci u razmjerju s njimi prednosti. U Moravskoj je gore. Uz svu veliku većinu naroda češkoga, na čelu različitih školskih vieća su Niemci, koji nepravdno prema Čehom postupaju. U Šleziji je najgore. Prije se je tajilo od strane Niemaca obćoj Poljaka i Čeha, davalo njim se je druga imena (onako po prilici košto se jih daje od strane Talijana Hrvatom i Slovencem Istri). Sad se jih već netajši. Sad jih priznaje i šlezki zemaljski odbor, sastavljen u većini od njemačkih prisjednika, koj sa češkimi obćinama i strankami dopisuje češkim jezikom. Priznaje se jih, al njim se neda što jih ide. Školami radi se na germanizaciju zemlje.

Germanizacija širi se školami i u Koruškoj, u Stajerskoj, u Primorju, u južnom Tirolu. Vlada uzdržaje u tih zemljah njemačke škole među nenjemačkim narodom, a podupire ju u tom takodjer njemački šulverajn, košto opet ovaj podupire vladu u tom smjeru. Zastupnik Robić opisuje imenito stanje školstva u južnoj Stajerskoj, navjadajuć kako je nenpravno, da je u Gorici vježbaonica, združena sa talijansko-slovenskim učiteljijem, većinom njemačka, i izišuć, da Slovenci Treta neimadu ni danas slovenske škole, čudi se, sgraža se, što je posljednjih dana vladin zastupnik u Celovcu pohvalio djelovanje šulverajna. Na germanizaciju u južnom Tirolu tužio se je imenito barun Ciani, a on je takodjer obnovio zahtjev Talijana, kojih da je preko milijun (?), da se u Trstu osnuje talijansko sveučilište. Trčanski zastupnik Luzzatto pako ponavlja zahtjev, da se u Trstu ustroj talijansko učiteljije, jer da se na onom u Kopru podučaje njemački slovenski, hrvatski i talijanski, pak da se nijednoga toga jezika mladici nenauče, i jer je veliko pomanjkanje talijanskih učitelja. To su stare diple naših Talijana, koje već niti pobijati netreba. Koparsko učiteljije predstavljaju tako, kao da se svi mladici u svih onih jezicah učiti moraju. U pomanjkanje učitelja talijanskih nevjerruje valja ni sam Luzzatto, a poznato je u jedne strane, da ide učitelja iz Primorja službovati na Rieku, a da u Primorje dolaze Tirolca; dočim hrvatskih nikamo neide, i malo jih od drugud u Istru dolazi. Talijani zahtjevaju i visoke škole za se, a nedaju ni pučkih Slovencem u Trstu, ustroj talijanske i trčanske škole i u Istri među našim narodom, i žao njim što se na učiteljijah u Kopru podučaje hrvatske i slovenske mladice hrvatski i slovenski. Htjeli bi čisto talijansko sveučilište tako i učiteljije, a pri tom računaju, da bi i hrvatskih i slovenskih djaka na te zavode dolazilo.

Ministar bogostovja i nastave progovorio je nekoliko puta za razpravu toga proračuna. Odgovarao je gdje i kako mu

se činilo; a i šutio je na mnoge prigovore, među kojimi je i onaj, ne jedan put učinjen, da nevri ili da nećini vršiti zakona. Rekao je, da vlada negermanizira, al da ima pravo, košto svaki pojedinac, ustrajati pučke škole. Na zahtjev glede talijanskoga učiteljijca i sveučilišta nije rekao ništa. Izjavio je pako, da je vlada odlučila ustrojiti klesarsku školicu u Nabrežini za dječake slovenskoga pučanstva.

Dne 2. julija interpelovao je zast. Spiničić s drugovi radi narivanja nje-mačkoga jezika hrvatskim i slovenskim obćinam od strane k. političkih oblasti u Istri i u obću u Primorju.

I-toga dana interpelovali su zastupnici Barcolli i Rizzi s drugovi radi tobožne agitacije hrvatskih i slovenskih svećenika u Istri. Tu se reasumira protest pomjanskih obćinara, a kakav je onaj, to dokazuju takodjer najnovije izvaje pojedinih podpisanih iz podobćine pomjanske. Tu se krivi Buttigara i Steffanuttia, što su žandar na pomoć pozvali. Tu se vidi, da je u zemaljski sabor unišla fakićjorna manjina, koja širi mržnju proti Talijanom. Tu se navjadaju oštećivanja i sjećenja loza. Tu se hvati namjestnički savjetnik Elluscegg. Tu interpelaciju mislim, da bi „Naša Sloga“ mogla i morala donieti u cilostu, da se popuni slika naših Talijanačca prikazana u dveh interpelacijah zast. Spiničića, podanih u sjednici 19. junija. Ta interpelacija hoće da bude neki utuk onim dviem, a iz same pripodobie obiju sa onom, može se svatko uzjeriti, gdje je pravica i gdje je krivica.

Neka se stvar savjestno, strogo, bezobzirno, evestrano, po nepriznanih ljudih iztraži, pak će se viditi gje je istina. Nebude li se stvar tako iztražila, tada bit će prilike na nju se druga svratiti. — U sjednici od subote bilo je u vieću osobnih urivoda između zastupnika antisemit-skih i ljivicarskih. Rad njih obdržavala se je ponedjeljak tajna sjednica, u kojoj su antisemiti dobili sva zadovoljstina a ljivicari silnu pljusku.

Danas će se valja svršiti razprava o proračunu ministarstva financija, koja traje već od 3. julija.

DOPISI.

Iz Ložinja pišu nam početkom julija 1891. Uzprkos svim tužbam, više puta ponovljenim, i sa svimi ozbiljnim govori časnoga zastupnika Volarića, upravljenim proti nekomu činovniku ovoga kotara, na žalost, nenapredujemo, dapače nemože se niipošto dobiti onu podršku, koju bi imali primiti od naše kotarske oblasti, kad bi ona shvatila svoju dužnost.

Nevjerojatno je koliko smo se trudili, dok smo ustrojili druživo, da zašumimo naša gola brda, koja su se saodjela neumornim nastojanjem našega bržljivoga prof. Haračića, i napredovala kako malo gdje. Ali, kako drugdje tako i ovdje, dijelci, bilo za prkos, bilo za inad, bilo za druge tamne svrhe, otkodjivahu mlade stabilice, lomeći ih i pastući među njima blago.

Mnoge su se tužbe na kotarsku oblast podigle proti tim zločinom, al ova neće da proti njima postupa, nanahodjeći gosp. poglavara vremena, da se timi malenkostmi bavi, pošto zahtjeva njegovo zdravlje, da se teče neumorno našom obalom.

I proti žložderu (šlokseru) bilo bi posla, budući više predloga učinjeno u dotičnom odboru od osobe, koja se bavi i poznaje vrlo dobro ovi novi bič našega otoka, ali si tim poglavara nerazbija glave, koji, da zasliepi oči bar jednom sjednicom u godini dana, nazad malo vremena, sazove članove, da rieše nekakvo nezmatno pitanje, o komu se je samo poglavarstvo moglo baviti. Beč bi, da sta koriat te skupštine, koju je načelnik pozvao na mig poglavara,

sastoji u tomu, da se nadje u zapisniku i jedan spis, koji se bavi i ovim važnim poslom.

Jedan naš vredni otačbenik, jedini koji se ozbiljno bavi o našem napredku, i jedini koji je višest tomu pitanju, prigodom ove skupštine stavi pred oči poglavarstvu novih pitanja na motrenje, među kojima ono, da budu oproštena pazeza ona zemljišta, na kojima hara žiložder. Ali g. poglavar, nadahnut od svojih neizbježnih savjetnika, pustit će da ta važna pitanja spavaju, kako i mnoga druga do sada. Ima nekoliko vremena, da je našega poglavara napala želja, da se ga na vidik iznese. Vaj! dopisniku, koji se bavi po listovih o naših stvari, ako ga se ne podkadi. Ako se ga nepohvali u dorisih, eto ti ga sa namiljenimi dopisnici, da im se izjadikuje zašto se ga zanemaruje i njegovo se ime neistakne na javnost, imao ili neimao on zaslugu.

Koliko je on željan slave, dosta je znati, da se je nazad dana potrudio do Veloga sela, ter zamolio načelnika, da naredi ondašnjem dopisniku, da neizostavi njegovo ime u dopisih. Koliko mu je bilo, da se ga spominje u talijanskim listovima, toliko mu je mrzko, ako je samo imenovan u naših, buduci je nedavno zamolio jednog prijatelja „Naše Sloge“, da se zauzme kod urednika, da se ga ostavi u miru.

Zaludu je, gospodine, o nepristranosti govoriti kad se ju nečući u srcu. Jeli moguće, da kotarski poglavar bude nepristran kad bije kao od ognja od hrvatske „Čitaonice“, a tri četvrtine dana proboravi u talijanskomu „Casino“? Svaki drugi poglavar u svakomu gradu, gdje je stranaka i društva, polazi oba li nijedno. U nas je samo iznimka, samo zato, jer se u talijanskom „Casino“ napada na Hrvate i na „Čitaonicu“.

Jednomu našem građaninu, koji je član „Čitaonice“, htjede se zanikati „il visto“ na svjedoči dobra ponašanja, i nek je ta osoba najbolje ponašanja, najmirnija i prava duša krićanska; osobn, koja u crkvnih i patriotskih svečanostih, dojavoljno i bezplatno, svojim divnim glasom uzveličava takore svečanosti u našem gradu. Toga simpatičnog mladića, htjede se je upropastiti, njeruč mu ono što ga ide, samo jer je član Čitaonice! I taj „visto“ ovo poglavarstvo bilo bi mu zanekalo, da se mladić ne bude izrazio, da mu do njega nije niti stalo. Vjera i Bog, g. poglavar, nebi se bio ovako podnio sa svojim miljenicima talijancima ovdajšnjim! Nv-k se uvjere neka gospoda, da nisu ni ovdje same prazne tiketine i bene. Ima ljudi, koji dosižu i poznaju crne ptice, koje se predstavljaju kao nevine golubice, mažući se i udvorajući se, a kad tamo, jamu kopaju i upropaštaju ljude, niti krive niti dužne, naše stranke. Iz busije se na nas cilja, a talijanskim vodjama diče se savieti i napućuju ih se kako se treba ponašati u raznih pitanjih; prvo nego na javnost izadju pitanja talijanske vodje ih pretresuju, o njima se dogovaraju, i tako se spremne, da dođu sa pismenimi predlozi o stvarih, o kojih drugi članovi hrvatski, i noznadu. Gospodo, rieči su rieči, tko će biti nepristran, treba da nepristrano djeluje, a ne samo govori, ne biti zaveo kakvog bezjaka. Mi imademo toliko materijala, koga smo pribiđili našim zastupnikom na saboru i carevinskom vieću, da će oni imati o čemu se baviti, nek i visoko ministarstvo i namjestništvo upozadu, kako se s nami ovdje postupa.

P. S. Upravo sam bio dovršio ove redke kad mi dojavise sliedeći slučaj, koji pokazuje još u jasnijem svjetlu nepristranost našega poglavara. G. kr. kotarsko školsko vieće dobilo je nalog, da predloži za definitivno imenovanje ravnajućega učitelja naše muške pučke škole. Ono mjesto zasjeda već 14 godina veleč g. Pivcovih, nu talijanski odlučise, da će maknuti Pivcevića i zamjeniti ga Piperatom, o kojem bijaše već govora i u Vašem listu. Dne 21. pr. m. trčao je Piperat od jednoga do drugoga člana školskoga vieća preporučit se, da ga predlože za ono mjesto i da tim počine najružniju nepravdu. Ovdje pitamo, kako je to moguće, da je doznao g. Piperat za naredbu zemaljskoga školskoga vieća prije nego li bijaše ista poznata članovom kot. školskoga vieća? On toga nije mogao doznati nego li od predsjednika toga vieća, koji je prekršio uređovnu tajnu. Radi toga pozivljemo c. kr. namjestništvo, da povede o tom strog i nepristran istragu pak da vidimo gdje je pristranost a gdje nepristranost. I našega državnoga zastupnika g. prof. Spinčića molimo, da se osvrne na naše odnošaje.

Franina i Jurina

Fr. Kamo tako brzo, Jure brate?
Jur. Pus me, ako Boga znaš; svaka ura zlata vridi!

Fr. Samo hipac, pak te pratia božji blagoslov kud pošao!

Jur. Nek ti bude, ali čujme vreda. Sila me goni u Filipan; od tamo su mi javili, da brzo dođem, jer da se tamo gueto vidjaju latinske velade; još da su tamo neki sastanci, ili „komploti“, — a naša braća Ivo jedan i drugi meni su poručila, da razvidim, i da raztumačim puku. Dodaj k tomu, da se tamo vavik nisto računa — i to u čudno doba — a g. gor toga reci, da je tamo odletila ona poznata krnjelska ptica (koja rado ide u lov kad su izbori) — tako vidiš, brajno mili, bistru oku svaki hip je zlatan.

Fr. Kad je tako, a ti idi u sto božji blagoslovi, pa pripovidaj i na deano i na livo, da očuvaj puk naš od latinskoga šaranja. Ta će srbi latinskog gospodu za mrzka im „šćavuna“?

Jur. Aj srbi brate, ali dok latinu „šćavuna“ dade uzde u ruke; a posli crkni „brek šćavanski“. A sad na posal, da si očuvamo krvnu braću . . .

Fr. Od latinskog jarma.

Fr. Nauči me, kume dragi, kako bi se naši ljudi lahko oslobodili od zlataralihvara?

Jur. A vrlo lahko, kume lipi; žene nju i hčeri neka nose manje zlata — a kuća neka bude slobodna od dogu.

Fr. Biš mi zna povidat, ča je s Grgotinon, ki nam se je nametnuja za deputata u Beču, kako da je tobože naš puk iz Istrije u Beč pošao?

Jur. A zašto me to pitaš?

Fr. A lipi pobratim moj, pitam te o toga razloga, da morem slipoma oči otvarat jer Talijani iz Vodnjana su počeli šarat i puk varat, pa nebi htia da kega na udicu olove . . .

Jur. Ča dakle talijanaški opacići ne bude nikad više kraja? — A sad slušaj kako stvar stoji: u Beču su uvidili, da naši talijanaši gaze državito zakon i pravicu; pa su tamo odlučili poslati doma Grgotina, jer naš puk njeguje nije izbabra za deputata. Ali Grgotina nije htio da sluša, da pukne smrtna ošuda njegova, pa je kako „baba“ pobiga doma u svoje porečko gnjizdo. Dakle to je ta „velikodušna“ rinuncija?

Jur. A ča drugo? Kako tat se je usulja na tuđe mjesto, a kako tat je i pobiga?

Fr. Hvala ti Jurino, a sad ću to povidat svim našim kmetom, pa ću im priporečit, da se čuvaja talijanskog smrada. S Bogom!

Fr. Si čuja kako popivaju. naši na Porečini?

Jur. Vero nehodin tamo, zač se bojim onega smrada kako i djavla.

Fr. Tako čuj me:
Gave kantā
Gave šubiā
Tuti faceri
Kvel ke voleri
Ma sijor Tomažo
Kon lango nažo
Da Vienna žetornā.

Jur. Ala vero ju valja stavit va muziku.

Fr. Fusti ča, za to će skrbit „babin“ Marko.

Različite vesti.

Župnikom na Rieci imenovan je — kako nam od tamo javljaju — preč. gosp. Ka j e t a n B e d i n i, ravnatelj sjemenista u Senju. Uz župnički naslov dobio je g. Bedini i naslov prepošta, arhidjakaona riečkoga kaptola i opata sv. Jakova. Neznamo kako će riečki Hrvati pozdraviti ovo ime-

novanje i da li će novoimenovani g. župnik sliediti stope svoga predšastnika, nezaboravnoga Fiamina.

Kanonikom riečkoga kaptola imenovan je vjerodostojni na Rieci g. Josip Casio.

Promjene u krčkoj biskupiji. Veleč. gosp. pop Blaž Soldatić duh. pomoćnik u Rabu pošao je kao upravitelj u Čuanski na Lošinju. Izpražnjena župa i čekanja u Vrbniku povjerena je veleč. g. popu Petru Volariću dosadašnjemu upravitelju u baščanskoj Dragi; veleč. g. pop Ante Žic, duh. pomoćnik u Primorju (Nova Baška) imenovan je upraviteljem župe u baščanskoj Dragi. Eto samih upravitelja a ujednoga župnika. Strpljivo čekamo kad ćemo moći javiti koje župničke imenovanje u krčkoj i porečko-pulskoj biskupiji.

Na upomena dra. Ivana Bleiweisa viteza Trsteničkoga postaviti će „Pisateljsko društvo u Ljubljani“ dne 12. t. m. spomen poloču na kuća broj 12 u Ljubljani, u kojoj je preminuo god. 1881 nezaboravni prvak naše slovenske braće.

Tom prilikom priredjuje rečeno društvo narodnu svečanost, sastojću iz trih diela (t. j. 1.) otkriće spomenploču u 12 sati, 2.) u 2 sata banket u čitaonici i 3.) koncert u čitaoničkom vrtu u 8 sati na večer. U duhu pridružiti ćemo se toj svečanosti na čast i uspomenu velikoga pojknika.

Izložene izborna listine. Iz Pomjerna javljaju nam, da su u tamošnjem občinskom uredu izložene izborne listine za predstojeće občinske izbore. Radi toga upozorjemo sve naše prijatelje i prvake u ovoj raztrešenoj občini, da se na vrijeme uvjere kako su te listine sastavljene i da proti mogućim nezakonitostim na dobu reklamiraju. Kad se znađe tko je te listine sastavljao, to će se moći lahko zaključiti, da nisu uzorne, već tako sastavljene, da se naša narodna stranka prikrati a onu talijanaško-šarenjaku podupre. Na djelo dakle rodojubi dokle je vrijeme, jer naši narodni protivnici nespavaju.

Interpelacija istarskih zastupnika na carevinskom vieću. U članku „Iz carevinskoga vieća“ spominje naš dopisnik mimogred dvie interpelacije podnesene od istarskih zastupnika u sjednici od dne 2. t. m. Prvu interpelaciju podnio je naš zastupnik gosp. prof. Spinčić na visoku vladu proti naredbi c. kr. namjestništva u Trstu u pogledu dopisivanja političkih oblastih Primorja sa občinami i pojedinci. Drugu su podnieli talijanski zastupnici gg. Rizzi i Bartoli isto na visoku vladu, kojom pitaju istu, da li njoj je poznato kako slavenski svećenici protuzakonito agitiraju i da li kani o tom povesti istragu. Gospoda interpelanti oslanjaju se na glasoviti protest talijanaši i šarenjaka iz občine Pomjan, koji je od početka pak do kraja sama laž li kleveta.

Mi ćemo donesti obje interpelacije, ter svoju reči o jednoj i drugoj.

Iz Gorice piše nam prijatelj I. t. m. Bojmi se, da će ova kratka viest doći prekasno za jutranji broj. Ipak ju šaljem na sreću jer znam, da će ju Vaši čitaatelji radošno čitati.

Bogoslovi četvrte godine polažu danas 1. julija zadnje svoje izpite. Sutra na večer počimaju duhovne vježbe ovdje u Gorici. Gospoda bogoslovi trčanske biskupije odputovat će po duhovnih vježbah u Trst i primit će ondje više redove. Za svećenike bit će redjona gospoda: Franjo Kemr, Franjo Kramberger, Milan Sašelj, Josip Tomšič i Vrabc Ivan, i to prvih dana budućeg tjedna.

Buduć da nemogu gospoda: Juraj Maraspin, Karlo Mecchia i Hugo Mioni radi mladosti primit za sada nijednog višeg reda, biti će s gosp. Iranom Janosevichem, koji je bio redjen lanjske godine, poslano u dušobričništvo šest mladih svećenika.

Za porečku biskupiju bili su već redjeni g. Toma Franca i g. Josip Bennis i a biti će još redjen g. Josip Somer. dakle u svemu trojica.

Za krčku biskupiju svršava samo jedan i to g. Bartol Gršković, a kada će biti redjen ovaj, Bog si ga znađe.

Iz Moščenica pišu nam 5. t. m. Javili ste g. urednici u svoje vrijeme, da bijaše ovdajšnji prištaša talijanaške gospode u Istri i naš narodni protivnik g. I. Desković prijavljen c. kr. kotarskom sudu u Voloskom, što je bio uvriedio naše čestito občinsko zastupstvo. Tužba bijaše na Voloskom uvažena i g. Desković odsuđen na globu od 10 ili 20 for. On se prizvao proti toj osudi zemaljskomu sudu u Trstu, ali bijaše i tuj loše sreće, jer je sud druge volbe potvrdio prvu osudu. Tako eto događa se onim, koji se odriču svoga roda i plemena. P. S. javite to porečkoj „babi“.

*) Stigla nam je prekasno. Op. ured.

Iz revinjskoga sela javlja nam starac kmet kako se on sjeća da se je u njihovoj plovarnji čitala av. misa u slavenstvom ili glagoljskom jeziku. Zadnji svećenik glagoljaf, da je bio Louič. U toj plovarnji da imade još i sada glagoljskih spisa *) a u liturgiji rabi se još i danas ponešto hrvatski jezik, dočim se je u novije vrijeme mnogo toga ukinulo te nadomjestilo latinškim ili talijanskim jezikom. Među nami nalazi se još starac Ivan Peteh, koji je glagoljaku sv. misu odgovarao.

Sr. evanđelje, epistola, pjesme na Božić, na Uskra, Duhove i u adventu pjevaju se hrvatski a ostalo je latinski ili talijanski.

Čestiti starac tuži nam se što se malo po malo ukida hrvatski jezik u crkvi, koju polaze jedino sami Hrvati, ter pita nebi li se tomu moglo na put stati. Ovim mi odgovaramo, da to odvisi ponajviše od samoga puka, koji bi se morao protiviti svimi dopuštenimi sredstvi ukidanju naše narodne svetinje, podjeljene nam i potvrđjene od više rimskih papa i priznane od sada slavno vladajućega sv. oca Lava XIII.

Iz Lovrana javlja nam prijatelj, da se je tamo ljetina liepo prikazala. Trešanja, da je bilo kako mala kada, a kruška jakubka, šljiva itd. da nemože više. Žito ide liepo kao i razne vrste sočiva. Vinova loza ohterečena je krasnimi grozdovi, a da nije na mnogih viših mjestih traje prošle zime poginulo, bilo bi grozdja očevali ga Bog, upravo obilno.

Isto se hvale i susjedi Moščenicani, Bersečani i Veprinčani. Neka Sverinji očuvu one strane od suše, tuče, boli i šarenjaka, biti će blagoslova božjega, kumu se ovaj čestiti narod uapried veseli.

Iz Voloskoga piše nam prijatelj, da je bio ovih dana u Opatici, te posjetio i dičnu „Zoru“, u kojoj je sve razbacano i poremećeno, jer se gradi i dograđuje. Njegov je vredna uprava odlučila, da se sadašnja prostorije — prem inače prostrane i krasne — još većma razšire, a to se sada izvršava. Novi trošak proračunan je na 8000 for. svakako liepa svota ako se uvazi, da taj novac ulazu ljudi ne baš boguati. Radi toga čestitamo srdačno sl. upravi i vrednim članovom, koji će oto imati krasne prostorije, koje će služiti njim i hrvatskomu rodu na čast i korist.

Grom ubio trojicu. Iz Opotaljčine javljaju nam, da je dne 26. pr. mj. u grom ubio tri osobe a četvrtu ranio. Bog nas očuvao ovakvih nesreća!

Morski pas neđaheko Opaticje. Od tamo javljaju nam, da je ovih dana opazio kapetan parobrota „Abbazia“ neđaleko naše krasne Opaticje morskoga psa od 5—6 metara duljine. Pozor dakle, da koga te morako strašilo ne zakrači!

Iz Porečine piše nam prijatelj 4. t. mj. Dne 2. t. m. okopavahu nekiji težaci uz cestu među Badernom i Sv. Lovrečom kuruzu ili turčinju. Veseli kako bijahu uzklikli: bi živio naš cesar Franjo Josip I. Na te uzklike dotrčali od nekini oružnici, ter htjeli zabraniti težakom silne uzklিকে; nu težaci nedadoše strahu na se već opetovaše dapače i pred oružnici ist: uzklilik. Kad njim se na to zagroziše oružnici, da će ih odvesti u Poreč, te svakoga kazniti sa zatvorom od 48 sati, jer da je od g. kapetana zabranjeno takovo klicanje. Odrstili su liepo naši težaci ovako: Da nas zatvorite ne 48 ura nego makar 48 godina, mi ćemo ipak klicati, da nam živi naš dobron pravodni cesar! Gospoda oružnici videći, da se težaci nedadu prestrašiti, ostaviše ih na miru i podjose svojju patem.

Nekoliko dana kasnije zaviknuh neki naš radnik u Poreču blizu mora opetovno: viva! viva! Mjestna policija čula ga je i zadovoljno gledala. Na to okrene naš vrseljak batinu, ter zaviknu samo jedan put: viva! ali ga za to rečena policija o d m h zatvorila. Odatle sliedi, da je u Poreču i na Porečini slobodno derati se koliko se koma mili viva! ali da se kliknuti živio! nit jedan put nemože.

U slavnom Poreču imadu talijanaški trgovci čitkana imena svih onih seljaka koji su za zadnjih izbora glasovali sa hrvatskom strankom. Kad dođe takav seljak k trgovcu, da kupi štogod na poček, pregleda ovaj svoju listu i nadje li u ovoj liep dotičnoga seljaka, tad ga neprosto protjera. Govori se, da su dobili trgovci imenik tih seljaka od občinskoga glavarstva, pa ako je tomu tako, to je ono glavarstvo zlorabilo uređovnu vlast.

*) I mi smo primili od tamo od prijatelja ruke jedan glagoljski zedpis. Op. ured.

Gospodarsko-
šumarstva
IZLOŽBA
1891.
u Zagrebu

Medjunarodna izložba slika i umjetnina. — Izložbena lutrija sa 1001 sгодitkom.

Poljodjelstvo,
vinogradarstvo,
pivaračarstvo i vo-
čarstvo.
Cvijeće i sočivo.
Pčelarstvo.
Stilarstvo.
Ribarstvo.

Gospodarstvo
Otvorenje
Zaključak
Domaći obrt

Električna
15
razsvjeta.

Šumarstvo
kolovoza
listopada.
Štočarstvo

Gospodarski obrt.
Gospodarska
tehnik i gradi-
teljstvo.
Učerna sredstva i
literatura
gospodarstva i
šumarstva.

Cvijeće
sočivo
voće
IZLOŽBA
za
kanje, ro-
gatu marvu,
svinje, ovce,
koze, perad i pse

Glavni sгодitak u vrijednosti 500.000 franaka. — Srećka 50 nč.

Candee-ve škropionice

proti mildevu (peronospori) od mnogo strana kao najbolje pripoznate, dobivaju se jedino kod

Živica i druga u Trstu
ulica Zonta br. 5

po najljepoj niskoj cieni. — Taj se dobije također izvrstne sumporče za trnje i svakovratne stropje za poljodjelstvo: mlatnice i čistilnice žita; tiskalnice za grozdje i dropu; mlinove za grozdje, sisaljke itd. Spomenuta tvrdka preporuča se čita- teljem za obilne naručbe. 9-

Dr. Oskar pl. Fischer

Iječnik-kirurg-operater. 12-20

Ambulatorij za izravnanje kostih i za ta- renje živca i mišica i švedska tjelovježba. Prima bolesnike danomice od 2-3/4 sata po podno izjazam nedelje i blagdana.

Piazza Legna br. 10, II. kat.

Radionica čilima (Tappezziere)
G. ANTONA BUJASIC-A
ulica Mada Vecchia br. 3 u Trstu

Iskaje prosto ol carine u omotih po čitavoj državi pokućstvo, sušice, divane (naslonjače), štamce (vanjsku) u cene, koje izključuju svaku konku- rencu. Uzorke, nacрте i tvar iskaje na zahtjev ba- dava. — Sve vrlo krasno i čvrsto. — Naručbe ovršavaju se odmah 12-24

Kršćansko-narodno
tvorničko skladište

srakoverstnog brnskog sukna

učtivo proporcija podpisani za proljetnu i za ljetnu sezonu:

3 m. svijetlog sukna za odjelo	3-90	4-25
3 m. crnog	4-25	4-30
3 m. svijetlog linijeg sukna za oalj.	5-00	5-50
3 m. crnog	5-00	5-50
3 m. svijetlog sukna	6-25	7-00
3 m. crnog linijeg kesm.	7-00	8-00
3 m. Piket sukna kosmatog	7-25	8-50
3 m. Kamgarna svijetlog ili crnog za odjelo	10-00	12-00
3 m. Kamgarna crnog	12-00	16-00
2-20 kosmatog sukna za kaba- nice za odjelo	7-00	11-00

Osobito preporučam, Perrien, Dooking, Atlas Kamgarna, Rype, Ratazimir — za častno svećenstvo, a k. činovničtvu sukno za propisane uniforme. Isto tako za veterano, vatrogasce, sokolaše — i razne druge podstave, bilo pamučne vunenč bilo, kao Gloth itd. Tko želi kupiti jeftinij i trajnij vunenog sukna neka se obrati na kršćanskog sukna skladište 5-15

Em. Högere

u Prostejovu (Prossnitz) u Moravskoj. Uzorki šalje badava. Naručena robu šaljem na zahtjev franko ili s po-zećem.

Sve strojeve za gospodarstvo i vinogradarstvo!

Plugove, brane, valjke, strojeve za sijanje, senju, za obraćanje sena, konjske grablje, tiskalnice za seno, mlat- nilnice, strojeve za vucitbu lokomobile, triere, mlinove za čišćenje žita, strojeve za trebljenje kuruze, Häckselvel strojeve za rezanje krme, mlinove za drobnu melju, strojeve za rezanje repe, mlinove za voće, tiskalnice za voće, strojeve za tiskanje grozdja i vinske tiskalnice tiskalnice za masline, strojeve proti peronospori, stro- jeve za lupljenje voća, sprema za sušenje voća i povrća, vinske sisaljke. sprema za konobu, sisaljke za v-đu, okrugle pile, decimalne tezulje, tezulje za blago, separatore za mlieko, dizaljke za posudje, vrtače strojeve, samostalno djelujuće tiskalnice krme, prače strojeve, strojeve za čišćenje lana itd.

Sve izvrstno izvedeno. — Jamstvo, ugodni uvjeti za plaćanje, doha pokusa!

Skladišće gospodarskih i vinogradarskih strojeva

Ig. Heller, Beč

II. Praterstrasse br. 78.

Bogato ilustrovane, od 144 stranica, cijenike u njemačkom, talijanskom i slavenskom jeziku šalje se na zahtjev badava i franko. Solidna zastupstva ustrajati će se posvud.

Izdavatelj i odgovorni urednik M. Mandić.

Amerikansko
Odpravnništvo putovanja
od 9-12

braće **Gondrand na Ricci**
Via Alessandrina — Kuća Floech — Zemni sprat.

(Ulica Vicoło dei Cappuccini)

predaje uz pravi cijenik bez nikakva nametka putne karte iz **RIEKE** za

NEW-YORK,
Chicago, Helena, Mc. Keasport, Pittsburg, St. Louis, San Francisco, Wheeling.

i za gradove Amerikanskih sje- dinjenih država.

Te također:

za Rio Janeiro i Santos
za Montevideo i Buenos-Ayres
za Rosario di S. Fe
za Callao, Lima, Valparais i Australiju.

(Družbam snizuje se ciena.)

U radionici klepara 10-32
JUSTA BIASUTTI

opraoomećenoga gradi- telja vodovoda u željez- ni cievih Via Mariera vecchia Trst br. 10 gradi i drži na skladišću ku- pelji u posudah, sa sto- ileom sa ili bez peći iz cinka čvrsto gradjane, te izvedja i druge rad- nje kleparske uz najniže ciena. Drži na skladišću 3 ticalje proti peronospori (mildevu) po for. 3 30 i strojeve za samopranje trja.

Enrico Rovere & Co.

TRST. Via Ponterosso i Via Nuova 14.

SKLADIŠĆE

stakla, porcelano i svjetiljka; stak- lene ploče, jednostavne prozirne, i neprozirne, dvostruke i bojdi- sane. Zrcala u velikom izboru.

Preuzimlje izradbu stakala za zgrade i zimsko cvjetnjake uz ciena, koje se neplaše konkurencu.

Velik izbor svih staklenih pre- meta rabljenih u obitelji, pivarnah itd. itd. Pošiljke ida u pokrajini bez carine. 9-32

Popravci i prodaja

šivaćih strojeva, koli no- vih toli uporabljenih. Upeljanje električnih stro- jeva i velopceda. Izradja svaku mehaničku radnju.

Josip Pizzarello

Trst, Via Fontanone br. 12.

Krasno uzorke na privatno naručitelje 20-20

Jošte navedjene knjige uzoraka za krojače nefrankirano i uz slozak od 20 for., koji će se nakon ovršene naručbe vraćati.

Tvari za odjela.

Peruvia i Dooking sa visoko svećenstvo; propisane tvari za c. kr. činovničke nasiforje, te za veterane, vatrogasce, sokolaše, lirre- sukno za biljard i igraće stolove, ledeni i nepropusni lovačke kapute, tvari koje se pere. Field za putnike od 4 14 itd.

Tko želi kupiti jeftine, pošene, trajne, čiste vunenog sakazne tvari nipošto jeftine cije, što ih posvud snizuje, te jedra podnao krojačke treškore, neka se obrati na

IV. Stikarofsky-a u Bruu.

Veliko skladište sukna Austro-Ugaraka.

U mojem stalnom skladištu u vrijednosti od 1/2 milijuna for. a. r. te u mojoj svjetskoj poselavnici jest pomisljivo, da preostane mnogo odrezaka; svaki razumno misleći čovjek mora sam vidjeti, da se od tako malenih ostaka i odrezaka nemože poslati uzorke jer nebi uz koju stotinu naručila uzorak u kratko mišta preostale, te je ono naljeđ tega prava aleparija, kad truku i se sukno objelodanju uzorke odrezaka i ostataka, te sa u takovih slučajevih odrezci uzoraka od komada, nipošto od ostataka; sukno takovog postipanja jest bijelodane. — Odrezci, koji se redopadaju, zamjenjuje se li se po- vrati novac. Kod naručbe treba navesti boju, duljinu i ciena.

Pošiljke jedino uz poštarske pouzette preko 10 for. frnako. 2-24
Dopušaju u njemačkom, mađarskom, češkom, poljskom, italijanskom i francuzkom jeziku.

Put u Ameriku

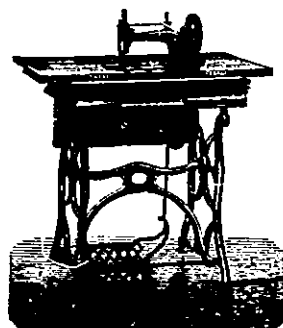
ZA
**NEW-YORK, CHICAGO,
SAN FRANCISCO,
I OSTALE GRADOVE NORD AMERIKE
BUENOS-AYRES,
MONTEVIDEO I ROSARIO
DI SANTA FE.**

Izdaju direktne biljete

Mate Šverljuga Vinko Šverljuga
FIUME. FUZINE.

Mate Pollich

TRST Piazza Negozianti br. 2. 31-52

Petar Braido

mekanički kovač 13-24

prodava šivaće strojeve uz sliedeće cieno:
Singer-obiteljske nove po for. 35
Singer-obiiteljske stare " " " 25
Strojevi Titarla " " " 35
" " " " " " " 35
Jamstvo za 5 godina. Preuzimlje bilo koje naručbe za šivaće strojeve te bilo koju radnju me- kaničku. Prodava strojeve nove i rabljene.

Ulica: Pozzo bianco br. 3 u Trstu.

Ivan Chero

skladišće i tvornica
muzikalnih nastroja sa popravci
i zamjenami. Harmoničke strune
i nuzgredno.

Citare na izbor od for. 8, 12, 18, 25 i više.
Harmonike na meh od for. 4, 8, 12, 16 i više.
Ustne harmonike od uvč. 10, 20, 30 i više.

Corso br. 39. Trst

Tiskara Dolenc.